

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 10^{ΗΣ} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1944

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΑΜΑΝΤΟΥ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

Τῆς συνεδρίας προήδρευσεν ὁ ἀντιπρόεδρος κ. **Γ. Μπαλῆς**, τοῦ προέδρου **Κ. Ἀμάντου** ἀσθενοῦντος εἰσέτι. Τὸν γραμματέα τῶν Πρακτικῶν κ. **Σ. Κουγέαν**, ἀπουσιάζοντα, ἀνεπλήρωσεν ὁ γραμματεὺς τῆς Β' τάξεως κ. **Ι. Καλλιτσουβάκης**, τὸν δὲ γραμματέα τῶν Δημοσιευμάτων κ. **Ἐμ. Ἐμμανουήλ** ἀσθενοῦντα, ὁ γραμματεὺς τῆς Γ' τάξεως κ. **Ν. Ἐξαρχόπουλος**.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

Ἄμα τῇ ἐνάρξει τῆς συνεδρίας ὁ κ. **Γ. Μπαλῆς** ἀγγέλλων ἐπισήμως τὸν θάνατον τοῦ τακτικοῦ μέλους τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν **Ἀλεξάνδρου Μαζαράκη**, ἐξαίρει τὸν μεταστάντα διὰ τῶν ἐξῆς :

Μετὰ βαθείας λύπης ἀγγέλλω τὸν θάνατον τοῦ Ἀλεξάνδρου Μαζαράκη, τακτικοῦ μέλους τῆς Ἀκαδημίας, ἐπισυμβάντα τὴν 11ην τοῦ παρελθόντος Δεκεμβρίου. Ὁ Ἀλέξανδρος Μαζαράκης ὑπῆρξεν ἐξέχουσα στρατιωτικὴ φυσιολογία τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ἡ δὲ μεγάλη αὐτοῦ στρατιωτικὴ παιδεία συνέτεινε νὰ προσφέρῃ κατὰ καιροὺς εἰς τὸ ἔθνος ἡμῶν ὑψίστας ὑπηρεσίας, τῶν ὁποίων ἡ πλήρης ἀπαρίθμησης θὰ ἀπέβαιεν ἔργον δυσχερές. Ἐγεννήθη τῷ 1874 ἐν Ἀθήναις καὶ ἐσπούδασε τὴν στρατιωτικὴν ἐπιστήμην εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Εὐελπίδων καὶ ὕστερον εἰς τὴν ἐν Παρισίοις Ἀνωτέραν Σχολὴν τοῦ Πολέμου, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσηλθεν ἀφοῦ προηγουμένως εἶχεν ὑπηρετήσει εἰς ὄλα τὰ ὄπλα τοῦ Γαλλικοῦ Στρατοῦ. Νεαρὸς ἀνθυπολοχαγὸς ἔλαβε μέρος εἰς τὸν ἀτυχῆ πόλεμον τοῦ 1897, βραδύτερον δὲ εἰς τοὺς πολέμους 1912-1913 καὶ 1916-1920. Ἔλαβε μέρος ὡς διοικητῆς μεραρχίας εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τῆς Μακεδονίας καὶ ὕστερον ὡς διοικητῆς ἀποβατικοῦ σώματος εἰς τὴν κατάληψιν

της Ἀνατολικῆς Θράκης, προαχθεὶς εὐθύς κατόπιν τούτων εἰς ὑποστράτηγον « ἐπὶ διακεκριμέναις πράξεσι ».

Διετέλεσε στρατιωτικὸς σύμβουλος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας ὑπὸ τὸν Ἐλευθ. Βενιζέλον κατὰ τὴν Συνδιάσκεψιν τῆς Εἰρήνης ἐν Βερσαλλίαις, ἐξ ἧς προήλθεν ἡ ἀφορώσα τὴν Ἑλλάδα Συνθήκη τῶν Σεβρῶν. Διετέλεσεν ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Διεθνή Ἀνακριτικὴν Ἐπιτροπὴν Μικρᾶς Ἀσίας, ὡσαύτως δὲ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν ἀνακωχὴν τῶν Μουδανιῶν, τὴν ὁποίαν ὅμως ὑποβαλὼν διαμαρτυρίαν ἠρνήθη νὰ ὑπογράψῃ. Διετέλεσε στρατιωτικὸς σύμβουλος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Συνθήκην τῆς Λωζάννης ὑπὸ τὸν Ἐλευθ. Βενιζέλον, ὡς καὶ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν διεθνή διάσκεψιν τοῦ ἀφοπλισμοῦ τοῦ 1923 καὶ 1932.

Κληθεὶς ἀρχικῶς ὡς ἀρχηγὸς τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Στρατιᾶς Ἐβρου καὶ προαχθεὶς εἰς ἀντιστράτηγον, διετέλεσε κατ' ἐπανάληψιν Ἀρχηγὸς τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου τοῦ Στρατοῦ, Ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν, Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς τοῦ Στρατοῦ καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητῆς τῶν Στρατιωτικῶν Σχολῶν. Τῷ 1928 ἐξελέγη τακτικὸν μέλος τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν καὶ βραδύτερον ἐξελέγη πρόεδρος αὐτῆς διὰ τὸ ἔτος 1937.

Σπουδαίαν ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν προσέφερον ὁ Ἀλέξανδρος Μαζαράκης εἰς τὸν Μακεδονικὸν ἀγῶνα κατὰ τὸ 1905-1909, δηλαδὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ὀξυτέρας αὐτοῦ φάσεως, ἡ δὲ ὑπηρεσία του αὕτη τῷ ἐχρησίμευσεν εἰς συγγραφὴν περισπουδάστου εἰδικοῦ βιβλίου ὑπὸ τὸν τίτλον « Ἱστορικαὶ περιπέτειαι τῆς Μακεδονίας 1912 ». Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ — προϊόν, ὡς ἐλέχθη, ἐπιτοπίου καὶ ἐπιμόνου μελέτης — ἐξετάζεται τὸ ὅλον μακεδονικὸν ζήτημα ἀπὸ τῆς φυλετικῆς, ἐθνολογικῆς καὶ βαλκανικῆς αὐτοῦ πλευρᾶς καὶ παρέχονται δι' αὐτοῦ ὄντως πολύτιμα διδάγματα καὶ στοιχεῖα διὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν πολιτικὴν. Ἄλλ' ἐπίσης σπουδαῖον εἶναι καὶ ἕτερον δημοσιευθὲν ἔργον τοῦ Μαζαράκη « Ἱστορία τοῦ Μεγάλου Πολέμου », ἀποτελούμενον ἐκ τεσσάρων τόμων. Μετ' ἄκρας καὶ αὐστηρᾶς ἀντικειμενικότητος καὶ ἀμερολήπτου ἀκριβείας — ἀρεταὶ αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπαντῶσιν εἰς πλεῖστα ὅσα ὅμοια ξένα συγγράμματα — ἐξετάζονται εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ τὰ αἷτια τοῦ πολέμου, αἱ ἐκατέρωθεν δυνάμεις καὶ τὰ σχέδια τῶν ἐμπολέμων, αἱ πρῶται στρατιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, ὡς καὶ αἱ ἀμέσως κατόπιν ἐπακολουθήσασαι μέχρι καὶ τῆς μάχης τοῦ Μάρνη. Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων καὶ διάφοροι ἄλλαι μελέται ἄξιοι λόγου στρατιωτικῆς ἢ διοικητικῆς φύσεως ἐδημοσιεύθησαν ὑπ' αὐτοῦ κατὰ καιροῦς.

Ὁ Ἀλέξανδρος Μαζαράκης, τιμηθεὶς κατὰ καιροῦς διὰ τοῦ μεταλλίου τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, διὰ τοῦ μεταλλίου τῶν βαλκανικῶν πολέμων, διὰ πολεμικῶν σταυρῶν καὶ ἀνωτάτων παρασῆμων ξένων κυβερνήσεων, ἀπετέλει ἀναμφισβητήτως ἀνεγνωρισμένην στρατιωτικὴν προσωπικότητα τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Συνδυάζων οὗτος εἰς τὰς κρίσεις του — ἔνεκα τῆς εὐρείας αὐτοῦ μορφώσεως — τὴν στρατιωτικὴν ἢ καὶ τὴν ἔθνο-

λογικὴν ἀκόμη ἄποψιν πρὸς τὴν πολιτικὴν σκοπιμότητα, παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα — ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν — ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας, ἰδίως κατὰ τὸς Συνθήκας τῶν Σεβρῶν, τοῦ Neuilly καὶ τῆς Λωζάννης.

Ἡ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξ. Μαζαράκη ἀπώλεια εἶναι μεγίστη, δεινὸν δὲ τὸ ἐντεῦθεν πλῆγμα διὰ τὴν Ἀκαδημίαν καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν τάξιν, εἰς ἣν ἀνήκεν. Ἡ Ἀκαδημία θὰ διατηρῇ ζωηράν καὶ ἀνεξάλειπτον τὴν ἀνάμνησιν τοιοῦτου μέλους αὐτῆς, παρακαλῶ δὲ πάντας ὑμᾶς ὅπως τιμῶντες τὴν μνήμην του ἐγερθῶμεν καὶ τηρήσωμεν ἑνὸς λεπτοῦ σιγῆν...

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΠΡΟΣΕΔΡΟΥ ΜΕΛΟΥΣ

ENTOMOLOGIA.— Αἱ ἐμφανίσεις τῶν ἐπιβλαβῶν εἰς τὴν γεωργίαν ἐντόμων τῷ 1943.— ὑπὸ **Κ. Ἰσαακίδου**.

Ἡ ἀφθονία τῶν ἐντόμων τὴν ἄνοιξιν ἔχει σχέσιν μὲ τὰς καιρικὰς συνθήκας τοῦ προηγουμένου χειμῶνος καὶ μάλιστα τοῦ προηγουμένου φθινοπώρου.

Ἡ θνησιμότης τῶν ἐντόμων κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος εἶναι ἡ κυρία αἰτία καταστολῆς πλείστων ἐντόμων ὑπὸ τὰ εὐκράτα κλίματα. Ἡ θερμοκρασία εἰς τοὺς σταθμοὺς αὐτῶν κατέρχεται εἰς τὸ θανάσιμον σημεῖον τῶν διαφόρων εἰδῶν. Ὅμοίως αἱ πολλαὶ ὀρμητικαὶ βροχαὶ τοῦ χειμῶνος καταστρέφουσι μέγαν ἀριθμὸν ἐντόμων, παρασύρουσαι αὐτὰ ἀπὸ τὰ χειμερινὰ καταφύγια των. Ἀντιθέτως, πολλαὶ βροχαὶ τὴν ἄνοιξιν ἐξασφαλίζουν τὴν ἀπὸ τὴν διαχειμασίαν ἔξοδον τοῦ μεγαλειτέρου ἀριθμοῦ αὐτῶν. Πράγματι ἐξηκριβώθη, ὅτι ἡ διαχειμασίαι τῶν ἐντόμων εἶναι φαινόμενον σχετικὸν μὲ τὴν εἰς ὕδωρ περιοριστικότητά των. Παρατηρήθη, ὅτι κατὰ τὴν εἰς τὴν διαχειμασίαν εἰσοδὸν ὕδωρ τοῦ σώματος τῶν ἐντόμων ἀπόλλυται, ἐνῶ κατὰ τὴν ἀπὸ τὴν διαχειμασίαν ἔξοδον τὴν ἄνοιξιν τὸ ὕδωρ αὐτῶν ἀυξάνεται. Ὅταν τὰ διαχειμάζοντα ἕντομα βρέχωνται, περισσότερα ἀπὸ αὐτὰ τὴν ἄνοιξιν φαίνονται, καὶ αὐτὴ ἡ διάρκεια τῆς διαχειμάσεως ἐλαττοῦται.

Τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1943, εἰς τὰ πέριξ τῶν Ἀθηνῶν, ὡς παρατηρήσαμεν, καὶ μακρότερον αὐτῶν, καθ' ὅς πληροφορίας ἔσχομεν, ἀφθονα ἐνεφανίσθησαν ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν γεωργίαν ἕντομα.

Τῆς ἀφθονίας αὐτῶν αἰτίαι, ἐκτὸς ἴσως καὶ ἄλλων, εἶναι, ὅτι ὁ χειμὼν 1942-43 δὲν ὑπῆρξε δριμύς, οὐδὲ πολύομβρος, καὶ ὅτι ἡ ἄνοιξις τοῦ 1943 ἦτο σχετικῶς βροχερά. Τὸ θέρος ὅμως, τὰ ἕντομα δὲν ὑπῆρξαν πολλὰ διὰ τὴν ξηρασίαν. Αἱ ἀφίδες π. χ., ἀφθονοὶ κατὰ βροχερὸν θέρος, ἦσαν ὀλίγοι, περιορισμέναι εἰς μὴ στερουμένους ὕδατος κήπους. Ὁ Δάκος ἦτο εὐτυχῶς ὀλίγος πέρυσιν εἰς τοὺς ἐλαιῶνας μας. Ἀπεναντίας τὰ καμψοφάγα *Iridae* καὶ τὸ ξυλοφάγον *Carpodis tenebrionis* (Linnaeus), τὰ καχεκτικά καὶ μὴ δυνάμενα δι' οἶονδῆποτε λόγον νὰ ἀντλήσωσιν ἀπὸ τὸ ἔδαφος ὕδωρ πυρηνόκαρπα δένδρα κατακλύζοντα, ὑπῆρξαν τὸ ἄνομβρον περυσινὸν θέρος λίαν ἐπιβλαβῆ, ὡς καὶ τὸ προκαλοῦν τὴν ἀσθένειαν **συναπίδι** τῶν ποωδῶν καὶ ξυλωδῶν φυτῶν τῶν κήπων Ἄκαρι *Tetranychus telarius* (Linnaeus).

Ὁ ἐπόμενος πίναξ κατὰ τὸ Μετεωρολογικὸν Ἰνστιτοῦτον τοῦ Ἀστεροσκο-